

Stichting EHS
Elektro Hypersensitiviteit - EHS

Jaarverslag 2015

Najaar 2016

Stichting Elektrohypersensitiviteit (EHS)
Statutair gevestigd: Louisahoeve 57, 2131 MP Hoofddorp

info@stichtingEHS.nl

Bankrekening: NL83 INGB 0003478207
BIC: INGBNL2A
KvK: 09167685
www.stichtingEHS.nl

Inhoudsopgave:

Inleiding	3
Stichting EHS	3
Verwezenlijking doelstelling	4
Organisatie	4
Activiteiten in 2015	5
Inleiding	5
Wetenschap	5
Politiek	5
GGD	5
Informatie/hulplijn	6
Kennisplatform EMV en gezondheid	6
EHS-Bulletin	6
Landelijke contactdag	6
Regionale contactdagen	6
Financieel jaarrapport 2015	7
Balans per 31 december 2015	8
Staat van baten en lasten	9
Toelichting algemeen	10
Toelichting op de balans 2015	11
Toelichting op de staat van baten en lasten 2015	12
Verklaring financieel jaarverslag	13

INLEIDING

Voor u ligt het jaarverslag van de Stichting Elektrohypersensitiviteit (EHS) voor het jaar 2015.

STICHTING EHS

De stichting EHS is opgericht op 23 januari 2007 bij akte en ingeschreven bij de kamer van Koophandel onder nummer 09167685.

EHS is het verschijnsel dat mensen last hebben van sommige stralingsfrequenties van apparaten waarbij zij gezondheidsproblemen vertonen. De gezondheidsklachten zijn divers echter per individu kenmerkend bij blootstelling aan de specifieke stralingsfrequenties waarvoor ze gevoelig zijn. Daarbij geldt 'stralingsbelasting weg, klacht(en) weg'.

De stichting heeft als missie "Mensen leren omgaan met elektromagnetische velden".

Realisatie van deze missie vindt plaats op drie verschillende werkgebieden: kennis en informatie, belangenbehartiging en individuele ondersteuning.

Het bestuur wordt gevormd door 4 personen:

Voorzitter	J. Timmer
Secretaris	R. van der Boom
Penningmeester	M. Schumacher
Leden	I. van der Klaauw

De stichting is (per najaar 2016) statutair gevestigd aan de Louisahoeve 57, 2131 MP in Hoofddorp.

Het administratieadres van de stichting is Prins Bernhardlaan 56, 3972 AZ te Driebergen.

De stichting heeft geen winstoogmerk. Bestuurders ontvangen geen beloning. Het vermogen van de stichting EHS wordt gevormd door:

- subsidies, donaties, schenkingen en legaten
- opbrengsten uit activiteiten (lezingen, nieuwsbrieven, advertenties).

Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Per 1 januari 2008 heeft de stichting de ANBI status (Algemeen Nut Beogende Instelling). De ANBI-status geeft een aantal belastingvoordelen, zo mogen donateurs en vrijwilligers onder bepaalde voorwaarden hun giften aftrekken van de inkomsten- of vennootschapsbelasting.

Verwezenlijking doelstelling

Het doel van de stichting EHS wordt op de volgende wijze verwezenlijkt:

- 1) Het doen of bevorderen van onderzoek naar probleem veroorzakende apparaten en installaties en naar de wijze waarop gezondheidsklachten bij elektro-overgevoeligen tot uiting komen.
- 2) Informatie geven over EHS aan individuele personen, groepen, bedrijven, overheden e.a.
- 3) Elektro-overgevoelige personen ondersteunen in hun streven naar elektromagnetisch schone woon- en werkomstandigheden.
- 4) Participeren in landelijke discussiegroepen en overlegorganen en samenwerken met andere organisaties die de bewustwording van de risico's van EMV willen vergroten.

Organisatie

De doelstelling wordt gerealiseerd met ondersteuning van vrijwilligers georganiseerd per deelgebied, waar in totaal ca 20 vrijwilligers actief zijn.

In de volgende deelgebieden zijn vrijwilligers actief:

1. Redactie: uitgave van het EHS-Bulletin
2. Techniek & Kennis: ontwikkeling meettechniek en afscherming tegen EMV, bijhouden en beoordelen wetenschappelijke publicaties, initiëren van onderzoeksvragen
3. Lotgenotencontacten: met o.a. een telefoondienst waar mensen met hun individuele vragen terecht kunnen, gelegenheid om te herstellen door verwijzing naar schone logeeradressen, organisatie landelijk een regionale contactdag(en) voor contacten en informatie-uitwisseling
4. Publieke relaties: communicatie naar buiten, ontwikkeling informatiefolders, onderhoud website

Voor een aantal specifieke werkzaamheden wordt een beroep gedaan op betaalde (professionele) krachten. Zo is de opmaak en druk van o.a. het EHS-Bulletin uitbesteed aan een grafisch vormgever/drukkerij.

Voor het uitvoeren van (huis)metingen met een daarbij behorend advies wordt verwezen naar met de stichting EHS gelieerde bedrijven. Met deze bedrijven vindt intensieve kennisuitwisseling plaats om de laatste stand van inzichten in de praktijk toe te passen en om gezamenlijke kennisontwikkeling terug te vertalen in onderzoeksvragen.

Met de afhankelijkheid van vrijwillige inzet van mensen is de continuïteit van de verschillende activiteiten sterk onderhevig aan wisselingen. Het behoud en werving van vrijwilligers is een constant punt van aandacht. De activiteiten dienen steeds afgestemd te worden op de beschikbare capaciteit aan vrijwilligers.

ACTIVITEITEN IN 2015

Inleiding

Vanuit de stichting zien we het als ons voornaamste doel om de bewustwording binnen de samenleving te vergroten dat sommige mensen last hebben van bepaalde elektromagnetische velden. We willen daarnaast mensen die elektrogevoelig (EHS) zijn steun bieden om beter met hun klachten om te gaan. Ook dit jaar moeten we constateren dat de steun van de overheid om dit doel te realiseren nog niet tot iets concreets heeft geleid. Wij realiseren ons dat dit een lange weg is, maar wij vragen ons steeds meer af of de krachten die belang hebben bij het ontkennen van gezondheidsklachten niet een te grote invloed hebben op de speelruimte van overheid en wetenschappers.

Wetenschap

Het onderzoeksprogramma EMV en Gezondheid van ZonMW is deze zomer met een tussenevaluatie gekomen. Wij hebben als stichting veel werk verzet om hierin op te nemen dat er wel degelijk aanwijzingen zijn voor biologische effecten die mogelijk schadelijk zijn en dat verder onderzoek nodig is. Wij betreuren het dan ook dat deze opmerkingen niet meegenomen zijn in de brief met belangrijkste conclusies voor de staatssecretaris en hebben daartegen geprotesteerd bij het bestuur van ZonMW. Daarnaast hebben wij rechtstreeks contact gezocht met de staatssecretaris voor Infrastructuur en Milieu en gesprekken gehad met ambtenaren van haar ministerie om te pleiten voor meer onderzoeksgeld na afloop van het onderzoeksprogramma van ZonMW. Dit heeft niet geleid tot een toezegging.

Politiek

In een brief aan de tweede kamer hebben we de verschillende fracties gewezen op de omslag in wetenschappelijk denken die uit het rapport van ZonMW blijkt. De wetenschap geeft namelijk aan dat er belangrijke positieve biologische effecten worden gegenereerd die anders zijn dan thermische. Het is volgens ons een kwestie van gezond verstand om dan te concluderen dat er ook negatieve effecten zullen zijn als bijwerking.

GGD

De stichting heeft haar overleg met de koepel van GGD-en voortgezet over een intensivering van de samenwerking voor mensen die hulp vragen bij klachten door EMV. Er bleek behoefte te bestaan aan een gezamenlijk richtlijn waarin afspraken over de werkwijze en de visie worden neergelegd. Dat bleek een veel moeizamer proces te zijn dan gedacht, vooral ook omdat lokale GGD-medewerkers moeite hebben om een standpunt in te nemen over een probleem dat in hun ogen niet bewezen is door gezaghebbende instanties zoals de gezondheidsraad.

Informatie/hulplijn

Er is een start gemaakt met de professionalisering van het telefoonteam (informatielijn) door vaste begeleiders aan te stellen die het team kunnen ondersteunen bij specifieke problemen. Het gaat om een psycholoog trainer en een meetspecialist die geraadpleegd kunnen worden als een lid van het team er niet uit komt met een beller.

Kennisplatform EMV en gezondheid

Het Kennisplatform heeft een weg gevonden om door te gaan in hun samenwerking met maatschappelijke organisaties en duiding van wetenschappelijk onderzoek. Op initiatief van de stichting EHS en andere maatschappelijke organisaties is er gezocht naar een nieuwe voorzitter voor het wetenschapsforum en is er een nieuwe algemeen secretaris gevonden. In samenwerking met de laatste zijn opnieuw subsidie verzoeken naar ministeries gegaan voor ondersteuning van de informatielijn van stichting EHS. Deze hebben nog geen resultaat gehad.

EHS-Bulletin

Het informatieblad van de stichting is zoals gebruikelijk 4 keer verschenen. Tegen het einde van het jaar is een lezers-enquête gehouden om na te gaan of het blad nog goed past bij de verwachtingen van de leden en in hoeverre er aanpassingen moeten komen. Dat heeft er onder andere toe geleid dat er nu regelmatig een artikel over de juridische aspecten van EHS in de samenleving wordt gerapporteerd.

Landelijke contactdag

Bij de contactdag in juni waren ruim 70 belangstellenden aanwezig. Op de agenda stond onder meer een voordracht over de Europese ontwikkelingen rond EHS zowel politiek als wetenschappelijk. Wij hebben als stichting met meerdere belangengroepen uit andere Europese landen contact om gebruik te kunnen maken van elkaars inspanningen en inzichten. Helaas moeten we ook hier constateren dat de Nederlandse overheid en wetenschap achter aan loopt qua inspanningen om voorzorgsmaatregelen te nemen. Tijdens deze dag is verder veel aandacht besteed aan de interactie tussen een EHS-er en zijn of haar omgeving.

Regionale contactdagen

Er waren in 2015 8 regio's actief om lotgenoten in hun buurt met elkaar in contact te laten komen. De belangstelling is wisselend en lijkt samen te hangen met het thema dat centraal staat. Er komen wel steeds nieuwe mensen bij die zich aanmelden. Naast deze bijeenkomsten, die 2 maal per jaar plaatsvinden, is er nu een sociale telefonische contactlijn, een soort praatlijn, die naast de centraal aangestuurde informatielijn is opgezet.

FINANCIËEL JAARRAPPORT 2015

Het financieel verslag, bestaande uit de balans en de staat van baten en lasten geeft inzicht in de vermogenspositie van de stichting en het resultaat over 2015.

De stichting is statutair verplicht jaarlijks een financieel verslag op te stellen.

Het verslag is zo nauwkeurig mogelijk ingericht volgens de Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen (Richtlijn FW) van het CBF. De richtlijn is uit praktische overwegingen niet op alle punten gevolgd.

Stichting EHS is niet in het bezit van het CBF-keurmerk. Reden hiervoor zijn de hoge kosten voor verwerving van het keurmerk.

Als kleine fondsenwervende stichting is het mogelijk een verklaring van geen bezwaar bij het CBF aan te vragen. Ook daar zijn echter naar verhouding hoge kosten mee verbonden. Het bestuur heeft geconcludeerd dat op dit moment de kosten voor het 'keurmerk' of de 'verklaring van geen bezwaar' een te zwaar beslag op de begroting leggen.

Het rapport is opgesteld door de penningmeester en gecontroleerd door een bestuurslid. Gezien de beperkte geldelijke middelen van de stichting heeft het bestuur besloten de komende jaren geen controle door een externe deskundige te laten verrichten.

In de toekomst wordt dit elk jaar opnieuw bekeken aan de hand van de actuele financiële mogelijkheden.

Balans per 31 december 2015
(in euro's)

	31-dec-15	31-dec-14	31-dec-13
Activa			
materiele vaste activa	1	1	1
vorderingen en overlopende activa	0	336	540
liquide middelen	5.940	5.905	4.462
	+	+	+
totaal	5.941	6.242	5.003
Passiva			
continuïteitsreserve	1.800	1.800	1.800
herbestedingsreserve	3.760	4.183	2.114
Overlopende passiva	381	259	1.089
	+	+	+
totaal	5.941	6.242	5.003

Staat van baten en lasten (in euro's)

	2015	2014	Mutatie tov vorig jaar	begroot 2015
Baten				
donaties/abonnement	6.207	6.837	-630	5.120
Verkoop advertenties EHS Bulletin	896	817	79	896
lezingen/presentatie/bijdragen aan derden			0	0
			0	
som der baten	7.102	7.653	-551	6.016
			0	
			0	
Lasten				
Publicaties: nieuwsbrief, folders	4.515	2.716	1.800	3.390
Bestuurskosten	421	536	-115	600
Algemene kosten	1.101	970	131	1.076
Investeringen/afschrijvingen	0	0	0	0
Projecten en activiteiten	1.488	1.363	125	950
Fondsenwerving	0	0	0	0
som der lasten	7.525	5.585	1.940	6.016
Resultaat	-423	2.069	-2.492	0

Resultaatbestemming

toevoeging/onttrekking aan:

herbestedingsreserve	-423	2069
continuïteitsreserve	0	0
	<u>-423</u>	<u>2069</u>

kentallen fondswerving

kosten stichting/opbrengsten	21%	20%
besteding aan doelstelling/opbrengsten	79%	80%

Toelichting algemeen

Grondslagen voor financiële verslaglegging

Waardering heeft plaatsgevonden tegen nominale waarden, tenzij anders is vermeld.

Uitgangspunt voor de waardering vormen de historische kostprijzen;

uitgangspunt voor de bepaling van het resultaat, de historische kosten.

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de daarmee samenhangende lasten over het verslagjaar, rekening houdend met de gehanteerde grondslagen van waarderingen en resultaatbepaling.

Alle bedragen luiden in euro's.

Waarderingsgrondslagen

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de aanschafwaarde minus de afschrijvingen. De afschrijvingen zijn lineair en de volgende afschrijvingspercentages worden gehanteerd:

- (Computer)apparatuur en programmatuur 33%
- Inventaris/kantooruitrusting: 20%.

Alle materiële vaste activa zijn benodigd voor de bedrijfsvoering. Daartoe wordt, conform de Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen, een bedrag gelijk aan de boekwaarde als bestemmingsreserve Fonds Activa Bedrijfsvoering aangehouden.

Besteedbaar vermogen

Het besteedbaar vermogen omvat schenkingen, legaten en erfstellingen en donaties evenals andere verkrijgingen. Het besteedbaar vermogen wordt deels toegerekend aan een bestedingsreserve en deels aan een continuïteitsreserve. De continuïteitsreserve bestaat uit dat deel van het vermogen dat door het bestuur is afgezonderd voor een specifiek doel, namelijk de waarborging van de continuïteit van de activiteiten van de stichting. De bestedingsreserve wordt ingezet voor realisering van de doelstellingen van de stichting.

Overige activa en schulden

De overige activa en schulden zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij anders is aangegeven in deze toelichting. Vorderingen worden gewaardeerd op de nominale waarde onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor oninbaarheid.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Baten

Baten uit eigen fondsenwerving worden in de resultatenrekening opgenomen op het moment van ontvangst. Een correctie wordt toegepast voor donaties die duidelijk betrekking hebben op een volgend jaar, in dit geval 2015. Deze

correctie is opgenomen als 'kortlopende schuld'. Baten uit nalatenschappen worden verantwoord in het jaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Te ontvangen subsidies worden verantwoord zodra het waarschijnlijk is dat de desbetreffende subsidie zal worden ontvangen.

Lasten

Kosten worden systematisch toegerekend aan doelstellingen, fondsenwerving en kosten eigen organisatie. Te verstrekken subsidies worden verantwoord op het moment dat de subsidie daadwerkelijk is verstrekt.

Toelichting op de balans 2015

Liquide middelen

Betreft het saldo van de bankrekeningen per ultimo van het jaar. De betalingen en ontvangsten lopen via een rekening bij de ING-bank.

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve is onveranderd gebleven.

Bestedingsreserve

Het negatief saldo is verdisconteerd in een evenredige opbouw van de bestedingsreserve.

Overlopende passiva

Deze post bevat donaties voor 2016 die ontvangen zijn in december 2015. Deze donaties zijn te beschouwen als bijdragen voor 2016 en zijn daarom als vooruit ontvangen opbrengsten opgenomen.

Vorderingen en overlopende activa

Er zijn dit jaar geen overlopende activa.

Materiele vaste activa

In 2010 is meetapparatuur aangeschaft. De investering is in 2010 in één keer afgeschreven. De post materiele vaste activa geeft de resterende boekwaarde aan van de apparatuur.

Toelichting op de staat van baten en lasten 2015

Baten

De post donaties laat een behoorlijke toename zien ten opzichte van de begroting. Veel mensen doneren een extra bijdrage. Deze incidentele donaties laten zich slecht voorspellen, en is achteraf te concluderen dat er voorzichtig begroot is geweest. Een aantal donateurs maakt gebruik van de ANBI faciliteiten om belastingvrij te schenken voor een periode van minimaal 5 jaar. Een positieve ontwikkeling aangezien deze baten zich prima laten begroten.

Lasten

De post publicaties is flink hoger dan begroot vanwege de toename van de opmaak en drukkosten voor het EHS bulletin en vanwege de herdruk van de algemene EHS-folder. De bestuurskosten zijn wat lager dan begroot.

Voor een aantal uitgaven heeft het bestuur gedurende het jaar besloten geld ter beschikking te stellen. Zo is voor het telefoonteam een aantal trainingen verzorgd zodat zij beter mensen te woord kunnen staan en in kunnen spelen op de soms zware problematiek waarmee ze geconfronteerd worden.

Ook is geld besteed aan een bezoek aan de conferentie in Brussel en aan het faciliteren van lezingen en een promotiefilmpje. De herbestedingsreserve is voldoende groot voor deze incidentele bestedingen.

Resultaat

Als resultaat van de baten en de lasten rest een negatief saldo van € 423,00. Het negatief saldo is ten laste van de herbestedingsreserve gebracht.

Verantwoording bestedingen

Van alle opbrengsten in 2015 is 80 % besteed ter ondersteuning van de doelstellingen van de stichting EHS, 20 % is besteed aan kosten van de stichting zelf inclusief fondsenwerving. Uitgangspunt daarbij is dat de bestedingsreserve steeds ten nutte van de doelstelling ingezet wordt.

Aan fondsenwerving zijn geen specifieke kosten gelabeld. Via het geven van ondersteuning en voorlichting en de toezending van het EHS Bulletin vindt op een meer indirecte wijze tevens fondsenwerving en donateurswerving plaats.

De Richtlijn Fondsenwerving van het CBF maakt onderscheid tussen kosten die gemaakt worden om gelden te werven en kosten die worden gemaakt om deze gelden uit te geven. Volgens deze richtlijnen mogen de kosten voor fondsenwerving en beheerskosten van de stichting niet meer bedragen dan 25% van het ontvangen donatiebedrag. Met het bovengenoemde percentage van 20 % wordt voldaan aan de richtlijn.

Verklaring financieel jaarverslag

Ondergetekenden verklaren hierbij dat het (financieel) jaarverslag 2015 een getrouwe weergave is van de vermogenspositie en het resultaat van de stichting Elektrohypersensitiviteit.

Datum:

26-12-16

Naam:

J. W. Timmer

Handtekening:

Datum:

26-12-16

Naam:

M. Schuurman

Handtekening:

